

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0411U000510

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 03-03-2011

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Сільчева Ганна Геннадіївна
2. Silcheva Ganna Gennadijivna

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: кандидат наук

Шифр наукової спеціальності: 01.04.07

Назва наукової спеціальності: Фізика твердого тіла

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 10-02-2011

Спеціальність за освітою: 8.070101

Місце роботи здобувача: Луганський національний університет імені Тараса Шевченка

Код за ЄДРПОУ: 02125131

Місцезнаходження: 92700, Україна, Луганська обл., м. Старобільськ, пл. Гоголя, 1

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Сектор науки: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 11.184.01

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Сектор науки: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Донецький фізико-технічний інститут ім. О.О. Галкіна НАН України

Код за ЄДРПОУ: 05420497

Місцезнаходження: 03680 Київ пр.Науки, 46

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Сектор науки: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 29.19.11

Тема дисертації:

1. Вплив допювання на дефектність структури, фазові переходи і магніторезистивні властивості манганіт-лантанових перовськітів з надстехіометричним марганцем
2. Influence of doping on the defectiveness of structure, the phase transitions and the magnetoresistive properties of manganite-lanthanum perovskites with super-stoichiometric manganese

Реферат:

1. Дисертація присвячена питанням виявлення закономірності впливу надстехіометричного марганцю в манганіт-лантанових перовськітах, допійованих у А- та В-підґратки, на дефектність структури, фазові переходи й магніторезистивні властивості. Шляхом експериментальних досліджень і модельних розрахунків встановлено взаємозв'язок дефектності манганіт-лантанової перовськітової структури з температурами фазових переходів і закономірності впливу допювання в А-позиціях і заміщення надстехіометричного марганцю у В-позиціях на магнітні, транспортні та магніторезистивні властивості. На підставі досліджень

встановлено, що заміщення А-підґратки в манганітоперовськітах $\text{La}_{0.6}\text{A}_{0.2}\text{Mn}_{1.2}\text{O}_{3\pm d}$ іонами K^+ , Ca^{2+} , Pb^{2+} , Ba^{2+} , Sr^{2+} призводить до різної зміни дефектності перовськітової структури, що корелює з температурами фазових переходів "метал-напівпровідник" T_{ms} і "феро-парамагнетик" T_c . Виявлено аномальні температурні залежності параметра ґратки поблизу магнітних і електротранспортних фазових переходів, які пояснені змінами суперпозиції різновалентних іонів марганцю та їх спінових станів. Заміщення надстехіометричного марганцю у В-підґратці іонами Cr , Fe , Co , Ni призводить до зниження температур фазових переходів "метал-напівпровідник" T_{ms} і "феро-парамагнетик" T_c , унаслідок порушення високочастотної обмінної взаємодії $\text{Mn}^{3+} - \text{Mn}^{4+}$. За допомогою методу ЯМР ^{55}Mn підтверджений високочастотний електрон-дірковий обмін між $\text{Mn}^{3+} - \text{Mn}^{4+}$ (у В-позиції) і неоднорідність їх оточення іншими іонами й дефектами. На підставі магнітних досліджень побудовано магнітні фазові діаграми. Визначено феромагнітну, парамагнітну області й проміжну область, у якій відбувається локальне впорядкування магнітного моменту, а температура максимальної швидкості такого впорядкування збігається з температурою магніторезистивного ефекту (T_p).

2. The thesis is devoted to determining the laws behind the influence of super-stoichiometric manganese in the manganite-lanthanum perovskites doped into A- and B- sublattices on the defectiveness of structure, the phase transitions and the magnetoresistive properties. The relation between the defectiveness of manganite-lanthanum perovskite structure and the temperatures of phase transitions and laws governing the influence of doping in A- positions and the substitution of super-stoichiometric manganese in the B- positions by the magnetic and transport properties is established experimentally and computationally. It is found that the substitution of A- sublattice in manganitoperovskites of $\text{La}_{0.6}\text{A}_{0.2}\text{Mn}_{1.2}\text{O}_{3\pm d}$ with ions K^+ , Ca^{2+} , Pb^{2+} , Ba^{2+} , Sr^{2+} leads to different changes in the defectiveness of perovskite structure, which correlate with the temperatures of "metal-semiconductor" phase transitions of T_{ms} and "ferro-paramagnetic" of T_c . The anomalous temperature dependences of lattice parameter near the magnetic and electric transport phase transitions, explained by changes in the superposition of the different-valence ions of manganese and their spin states, are discovered. The substitution of super-stoichiometric manganese in the B- sublattice by ions Cr , Fe , Co , Ni leads to decrease in temperatures of phase transitions "metal-semiconductor" of T_{ms} and "ferro-paramagnetic" T_c , due to infringement of high-frequency exchange interaction $\text{Mn}^{3+} - \text{Mn}^{4+}$. The method NMR of ^{55}Mn confirmed the high-frequency electron-hole exchange between $\text{Mn}^{3+} - \text{Mn}^{4+}$ (in the B-position) and the heterogeneity in surrounding ions and defects. Magnetic phase diagrams are built on the basis of magnetic studies. Ferromagnetic and paramagnetic regions are determined, as well as the intermediate region, in which the local ordering of magnetic moment occurs, and the temperature of the maximum speed of this ordering coincides with the temperature of magnetoresistance effect (T_p).

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Пашченко Олексій Валентинович
2. Pashchenko Oleksiy Valentynovych

Кваліфікація: 01.04.07

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Сектор науки: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Каменев Віктор Іванович
2. Каменев Віктор Іванович

Кваліфікація: 01.04.07

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Сектор науки: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Джежеря Юрій Іванович
2. Джежеря Юрій Іванович

Кваліфікація: 01.04.07

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Сектор науки: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Варюхін Віктор Миколайович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Варюхін Віктор Миколайович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Реєстратор

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Т.А.